

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

1 Vnde dicatur, et quid sit depositum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

DE DEPOSITO.

STAT titulus *Depositum*, vel *contra*, qui est ordine tertius, Digestorum libro 16. & idem titulus est 33. & in Codice lib. 3. & in Iure Canonico libro 3. Decretalium est titulus 16. de *Deposito*.

Vnde dicatur, & quid sit Depositum.

CAPVT I.

VLP IANVS Iuriconsultus in *l. ff. Depositum*. [*Depositum*, inquit, est, quod custodiendum alicui datum est, dictum ex eo, quod ponitur. Præpositio enim (de) auget depositum, vt ostendat totum fidei eius commissum, quod ad custodiam rei pertinet.] Sic ille.

Deponere, apud veteres scriptores significabat idē quod rem abicere, & pro relicta, & desperata habere. Cicero *Att. 3. in Verrem*: [*Mihi videor, inquit, maximē a gram, & propē depositam Republicæ partem suscepisse.*] Idem præterea erat, quod deorsum ponere, ac proinde dimittere, siue relinquere: sic enim quis dicitur onus, aut sarcinam deponere, vnde dicimus, Magistratum deponere, curam, sollicitudinem, & alia similia. Postea vero id verbum translatum est ad significandum idem, quod committere, siue credere rem alicui, vt in ea custodienda, & seruanda suam curam, & diligentiam ponat. Et hoc est, quod dixit Iuriconsultus, præpositionem (de) augere, quia teneta cum aliquid apud aliquem deponitur, totum eius fidei, curæ, & diligentia committitur, vt id custodiat.

Definitur itaque *Depositum* esse id, nempe, quod alteri commendatur ad custodiendum. Quo fit, vt ad eum nec dominium, nec vsus rei transferatur. Ac proinde distinguitur depositum à cæteris contractibus, qui non nisi rei traditione perficiuntur: A mutuo videlicet, quia res mutuo data, fit accipientis: A commodato, quia ad certum vsum datur, nimirum, vt ex re commodata, is qui accipit, certum commodum, & vtilitatem accipiat: A precario, quia res alteri conceditur ad vtendum ea, donec placuerit danti: A pignore, quia etiam si pignoris vsus non datur, at datur tamen pignus creditori causa idonea, & legitima cautionis ob debitum. *Depositum* autem non ad cauendum, sed ad custodiendum datur. Ex quo etiam efficitur, vt depositum sit gratia eius, qui rem deposuit, non eius, qui depositum recepit: cum tamen commodatum, & precarium sint ad vtilitatem eius, qui accipit. Hoc vero intelligitur de eo, quod plerumque fit: nam commodatum aliquando est gratia eius, qui dat, & depositum etiam interdum est gratia eius, qui rem depositam suscipit, vt colligitur ex *l. Si quis, & l. Rogasti, ff. de Rebus creditis*. Verbi gratia, *Depositum* apud te pecunias, vt si egeres, prædium, vel domum emereres; item, *Depositum* apud te vestem, vt si opus tibi esset, eam venderes.

Quot sint genera Depositum.

CAPVT II.

DEPOSITVM duplex esse dicitur, iudiciale, & priuatum. Iudiciale depositum est, cum res aliqua litigiosa committitur alteri, vt eam retineat, & custodiat, donec causa, & lite cognita, & dirempta, plane constet, cui debeat: de quo *depositi genere in cap. Examinata, de Iudicijs, & in l. Licet, ff. Depositum*.

Iudiciale itidem depositum est, quando debitor offert creditori pecuniam, quam debebat, & quia eam creditor recusat accipere, debitor ad vsuras euitandas, consignat eam, & deponit apud publicam aut factam ædem. *l. Acceptam, C. de Vsuris*.

Priuatum depositum est, cum res apud priuatum aliquem, de cuius fide, & cura confidimus, deponitur, vt eam cura sua, & diligentia custodiat. Deponere etiam aliquid dicitur, qui de re aliqua certantes, penes arbitrum, hoc, aut illud deponunt, vt victori detur.

Potest etiam *Depositum* priuatum diuidi in duas partes. Aut enim est gratia eius, qui depositum suscipit, quod rarum est: aut gratia eius, qui depositum commendat, & hoc plerumque fit. Item depositum, aut est gratia custodiar, aut litis, & controuersiar, aut denique causa necessitatis, veluti incendij, tumultus, hostilis incursum, ruinæ, naufragij. *l. Quod tumultus, ff. Depositum*.

Qui possint depositum committere, aut suscipere.

CAPVT III.

POSSUNT depositum deponere, quicumque rei alicuius administrationem habent, aut bona fidei possessionem: immo etiam filijfamilias, & serui deponere queunt rem patris, vel Domini; & tunc is qui depositum accipit, patri, aut Domino obligatur; quia res deposita patris, vel Domini est.

Quæres, An prædo rem alteri ereptam, & ablatam deponere queat? Respondet Iuriconsultus *Vlpianus in l. 1. ff. Si prædo, ff. Depositum*: [*Si prædo, inquit, vel fur deposuerit, & hos Marcellus lib. 6. Digestorum depositum recte acturos: nam interest eorum, eo quod teneantur*] sic ille. Cuius legis ratio est, quia prædo, vel fur rem Domino restitueret, ipso iure compellitur: idem ius Ciuile ipsi actionem dat, non quia agar ob furtum, sed ob contractum, quem inuit cum eo, apud quem rem futuram deposuit: sua enim interest eam restituere, vt Domino reddat. *Glossa ibidem*.

Deponi potest res apud eum, quicumque sit ille, qui furit rationis compos, siue vt leges loqui consueuerunt, doli mali capax: nam rationis impotes contrahere nequeunt. Vnde infans actione depositi, nec ciuilitate, nec naturalitate tenetur.

Primo quæritur, An apud pupillum possit aliquid deponi? *Vlpianus in l. 1. nuper allata, §. An in pupillum, sic ait*: [*An in pupillum, apud quem sine tutoris auctoritate depositum est, depositi actio datur? Quæritur: sed probati oportet, si apud doli mali iam capacem deposuerit, agi posse, si dolum commiserit. Nam in quantum locupletior factus est, datur actio in eum, etsi dolum non intulerit.*] Et idem Iuriconsultus in *§. Filiumfamilias*, dicit: [*Filiumfamilias teneri depositum constat, quia & cæteris actionibus tenetur: sed & cum patre eius agi potest, duntaxat de peculio*:] Si ergo apud pupillum res deposita est, & is rationis est compos, siue doli capax, actione depositi tenetur. Si factus est locupletior, hoc est, si res deposita apud ipsum adhuc extet, aut si dolum in re deposita commiserit: potest enim conueniri, vt rem ipsam restituat, vel id, quod interest eius, qui rem deposuit.

Sed